

Kultur- og likestillingsdepartementet

Vår dato 29.04.2025
Deres dato 11.03.2025
Vår referanse
Deres referanse 25/1143

Høringsinnspill til forslag til endringer i forskrift om innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier

Mediebedriftenes Landsforening (MBL) skal styrke og verne ytringsfriheten, pressefriheten og informasjonsfriheten, som grunnleggende verdier i et demokratisk og åpent samfunn. MBL skal styrke og verne de publisistiske verdier som representeres av Redaktørplakaten og Vær Varsom-plakaten.

MBL skal bidra til at et mangfold av økonomisk sunne medier kan fungere som det åpne samfunns arena for fri informasjon, samfunnskritikk og debatt.

MBL representerer ca. 325 medlemsbedrifter med ca. 10.000 ansatte: ca. 210 mediehus, herunder 190 aviser hvorav 170 er lokalaviser. Andre mediehus er kommersiell allmennkringkasting, magasiner og lokal-tv. MBL representerer også virksomheter tilknyttet mediehusene, bl.a. avistrykkerier og distribusjonsselskaper.

Oppsummering

- Det er små, lokale mediehus med et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder, og som finansierer sin virksomhet i markedet, som har de største utfordringene med å finansiere overgang til en mer digital forretningsmodell. Det er disse mediehusene som har størst behov for innovasjons- og utviklingstilskudd.
- Det er en viktig forskjell mellom å finansiere journalistikk i markedet, gjennom abonnement/løssalg og annonsesalg på den ene siden, og gjennom medlemskap eller overføring fra en organisasjon eller forening på den andre siden. Det er vesentlig mer krevende å finansiere drift i markedet.
- Vi kan derfor bare støtte at vilkårene i § 2 endres slik departementet foreslår, dersom det tilføres økte midler og ordningen deles slik at nye midler legges i en egen, ny ordning gjeldende for nisse- og dybdemedier som har organisasjoner og foreninger som eiere.
- MBL støtter forslagene om å endre §§ 7 og 9, men ikke §§ 6 og 8.

Endringer i de generelle vilkårene i § 2

Ordningen med innovasjons- og utviklingstilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier ble opprettet for å støtte små, lokale mediehus med et bredt tilbud av nyhets-, aktualitets- og debattstoff fra ulike samfunnsområder. Disse mediehusene har de største utfordringene med overgang til en mer digital forretningsmodell. De står overfor de samme utfordringene som de store mediehusene. De er nødt til å gjennomføre innovasjons- og utviklingsprosjekter, samtidig som de må gjennomføre kostnadskutt, omstilling og endring av forretningsmodeller på grunn av endringer på annonse- og brukermarkedet. Finansieringen av disse mediehusene er blitt enda mer krevende enn da ordningen ble opprettet.

Da det i 2022 ble foreslått å utvide ordningen til også å omfatte nisse- og dybdemedier, ga MBL sin tilslutning under forutsetning av at ordningen ble tilført mer midler. Det har ikke skjedd.

Departementet foreslår nå å endre § 2 i gjeldende forskrift. Det foreslås at mediet må:

- være omfattet av medieansvarslovens virkeområde,
- ha en ansvarlig redaktør som har sluttet seg til allment aksepterte presseetiske standarder, og
- ikke inneholde en overvekt av underholdnings-, livsstils- eller forbrukerstoff som er rettet mot leseren som privatperson.

Med dette foreslår departementet å utvide ordningen ytterligere. Det store flertallet av fagmediene i Norge oppfyller ikke forskriftens vilkår for å motta tilskudd i dag. Dette skyldes avgrensningen mot medier «som hovedsakelig er rettet mot medlemmer eller ansatte i bestemte organisasjoner, foreninger eller selskap», jf. § 2 a første ledd siste punktum.

MBL anerkjenner at også disse fagmediene kan levere god og viktig journalistikk, som beriker den offentlige samtalen. Men det er en viktig forskjell mellom å finansiere journalistikk i markedet, gjennom abonnement/løssalg og annonsesalg på den ene siden, og i stor grad være finansiert av medlemskontingent eller over organisasjonens/foreningens budsjett på den andre siden. Det er vesentlig mer krevende å finansiere drift i markedet. Dette gjelder i enda større grad i dag enn da ordningen ble opprettet. Det er derfor viktig at ordningen ikke svekkes for de mediehusene som ordningen ble opprettet for å støtte.

Vi kan derfor bare støtte at vilkårene i § 2 endres slik departementet her foreslår, dersom det tilføres økte midler og ordningen deles slik at nye midler legges i en egen, ny ordning gjeldende for nisje- og dybdemedier som har organisasjoner og foreninger som eiere.

Justeringer i forskriftens §§ 6, 7, 8 og 9

§ 6 Tilskuddets størrelse

Etter dagens forskrift, er små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier en prioritert type medier, jf. § 1 annet ledd. For prosjekter som retter seg mot denne typen medier, kan den offentlige støtten utgjøre inntil 75 prosent av prosjektkostnadene, sammenlignet med inntil 40 prosent av prosjektkostnadene for andre typer medier, jf. § 6. Det er samtidig slik at flere medier kan gå sammen og søke om tilskudd til et felles prosjekt, jf. § 2 annet ledd. Dersom den som sender søknaden er et lite, lokalt nyhets- og aktualitetsmedium, har praksis vært at inntil 75 prosent av prosjektkostnadene kan innvilges. Dette gjelder selv om de andre mediene i fellesprosjektet ikke er å regne som små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier. Dette er etter departementets vurdering ikke i tråd med intensjonen bak prioriteringen. Departementet vurderer at denne bestemmelsen bør endres, slik at formålet med prioriteringen av små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier ivaretas, også for fellesprosjekter. Departementet foreslår derfor å legge til en presisering i § 6 annet ledd om at kun dersom majoriteten av søkerne i fellesprosjekter er små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier, kan støtten utgjøre inntil 75 prosent av prosjektkostnadene.

MBL støtter at små, lokale nyhets- og aktualitetsmedier er en prioritert type medier i ordningen. Derfor mener vi at ordningen ikke skal strammes inn slik departementet foreslår. Det er viktig at ordningen ikke gjøres mer krevende for de prioriterte mediene, og en eventuell 'innsparing' vil være marginal.

§ 7 Fagutvalg

Departementet foreslår å endre bestemmelsen i § 7 annet ledd, slik at de enkelte medlemmenes kompetanse ikke detaljreguleres. Samtidig skal det fremgå at Fagutvalget samlet sett skal ha bred kompetanse for å utøve sitt mediefaglige skjønn på best mulig måte. I tillegg til medie- og medieøkonomisk kompetanse, teknisk og digital kompetanse, og kompetanse om lokale medier, foreslår departementet å føye til «kompetanse om innovasjon» som en viktig del av Fagutvalgets samlede kompetanse.

MBL støtter forslagene.

§ 8 Kunngjøring

Etter dagens forskrift, kan Medietilsynet «etter råd fra fagutvalg» avgjøre om kunngjøring og tildeling av tilskuddsmidler skal skje en eller flere ganger i året. Det samme gjelder fastsettelse av prioriterte satsingsområder eller hensyn. Dette er ikke i tråd med det som har vært praksis i Medietilsynets forvaltning av ordningen. Det er Medietilsynet selv som har avgjort antall kunngjøringer og tildelinger og fastsatt prioriterte satsingsområder eller hensyn. Departementet foreslår derfor å fjerne «etter råd fra fagutvalg» fra § 8 første og annet ledd.

MBL er uenig, og mener fagutvalgets rolle skal opprettholdes for å sikre armlengdes avstand og bidra til at god forankring i mediefaglig kunnskap og kompetanse utenfor Medietilsynet.

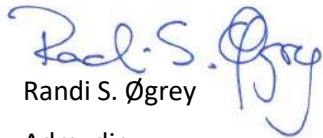
§ 9 Rapportering og kontroll

Etter dagens forskrift, skal tilskuddsmottaker oversende Medietilsynet en rapport om gjennomføringen av prosjektet, jf. § 9 annet ledd. Tilskuddsmottaker skal også legge ved «regnskap som viser disponering av hele tilskuddet, sammenholdt med totalbudsjettet», jf. § 9 tredje ledd første punktum. Dette er en unødvendig komplisert formulering. Departementet foreslår derfor å klargjøre i § 9 tredje ledd første punktum at tilskuddsmottaker skal legge ved et prosjektrengskap sammen med rapporten. I tillegg skal regnskapet «være undertegnet av tilskuddsmottaker», jf. § 9 tredje ledd annet punktum. Dette er unødvendig, da regnskapet så godt som i alle tilfeller sendes elektronisk, med elektronisk signatur. Departementet foreslår derfor å fjerne § 9 annet ledd annet punktum.

MBL støtter forslagene.

Vennlig hilsen

MEDIEBEDRIFTENES LANDSFORENING

Randi S. Øgrey

Adm. dir.